

Branschrapport 2010

Fakta och utveckling för städ- och
serviceentreprenadbranschen

Serviceentreprenörerna
• **almea**

Augusti 2010

Förord

Återigen är det dags för Almega Serviceentreprenörerna fullständiga branschrapport för städ- och servicebranschen. Vi redogör uppdaterad statistik och nyckeltal för Almega Serviceentreprenörernas medlemsföretag och branschen som helhet samt visar på trender och förändringar.

I denna rapport presenterar vi förutom den årliga medlemsundersökningen en hel del ny information från både företagen, ett nytt analysverktyg i form av Odin, från Bureau van Dijks samt SCB. Årets rapport följer givetvis också upp branschens förhållande till den allmänna lågkonjunkturen. Den uppmärksammar utvecklingen inom offentlig upphandling, prispressen samt den ökade konkurrensen.

Vi har också valt att sätta extra fokus på utvecklingen av facility services inom branschen. En majoritet av företagen erbjuder idag fler tjänster än traditionell städning. De flesta kommer att utöka sitt utbud ytterligare framöver och det blir vanligare att både anlita och arbeta själva som underentreprenörer.

Trevlig läsning!

Inger Jonasdóttir,
branschansvarig Almega Serviceentreprenörerna
Augusti 2010

Almega Serviceentreprenörerna är bransch- och arbetsgivareorganisation för städ- och serviceföretag med 878 medlemmar vilka står för närmare 90 procent av branschens omsättning och står för över 80 procent av antalet anställda i branschen.

Innehållsförteckning

1	Branschstatistik	4
1.1	Branschens omsättning	5
1.2	Antal anställda	6
1.3	Resultatutveckling	7
1.4	Företagen i branschen.....	8
1.5	Ålder och kön.....	9
1.6	De anställdas arbetsställe, utbildning och ursprung	9
1.7	Arbetskraftskostnad/omsättning.....	11
1.8	Omsättning per anställd	12
1.9	Avkastning.....	12
1.10	Marginaler	13
1.11	Soliditet	14
1.12	Kassalikviditet	15
1.13	Vinstprocent.....	15
1.14	Prisutveckling.....	16
2	Undersökning bland medlemsföretag	17
2.1	Konjunktur	18
2.2	Konkurrens och resultat	22
2.3	Offentlig upphandling	23
2.4	Personalstatistik.....	25
2.5	Standarder	26
3	Facility Services	27
3.1	Omsättningens fördelning på olika tjänster.....	27
3.2	Var utförs tjänsterna?.....	28
3.3	Underentreprenörer	28
3.4	Utökat utbud av tjänster	32
4	Informationsinhämtning	33
4.1	Om undersökningen.....	33
4.2	Om branschstatistiken.....	33
5	Kontaktuppgifter	34

Sammanfattning

Städ- och servicebranschen består av cirka 1 500 aktiebolag med över 37 000 anställda och omsatte 18,7 Mdr kr år 2008/2009. Branschen har generellt klarat lågkonjunkturen bra även om tillväxttakten har sjunkit och lönsamheten minskat något. De stora företagen tycks generellt ha klarat sig bättre än mindre bolag. Även om företagen ser positivt på utvecklingen under det närmaste året så tycks prispressen och konkurrensen öka kontinuerligt. Företagen upplever att utvecklingen av priserna inte följer kostnadsutvecklingen i företagen vilket också stöds av index från SCB.

Det som gör att branschen som helhet fortsätter att växa är framförallt det ökade utbudet av service-tjänster förutom städtjänsterna samt att offentlig verksamhet fortsätter att lägga ut servicetjänster på entreprenad. Idag står de privata aktörerna för majoriteten av de anställda som arbetar med städtjänster i Sverige.

Cirka hälften av företagen deltog i offentlig upphandling under det senaste året. Företagen är dock generellt väldigt kritiska till hur den offentliga upphandlingen fungerar.

De flesta företag erbjuder idag fler tjänster än traditionell städservice. En klar majoritet av företagen har utökat sitt tjänsteutbud under de senaste två åren och nästan hälften planerar att utöka utbudet av tjänster framöver. Städning står dock fortfarande för den största delen av företagets omsättning (70 procent). Närmare hälften av företagen använder sig av underentreprenörer och över 4 av 10 företag arbetar själva som underentreprenörer.

Det var enligt statistik från SCB år 2008 hela 67 700 personer totalt i Sverige som arbetade inom städ. Vilket innebär att yrket städare är det tionde vanligaste yrket i Sverige. Könsfördelningen är väldigt ojämn med hela 80 procent kvinnor vilket gör att yrket totalt sett är det åttonde vanligaste bland kvinnor i Sverige. De anställda har oftast inte en vidareutbildning efter gymnasiet (12 procent). Branschen är ofta ett instegsjobb på den svenska arbetsmarknaden då företagen uppger att drygt hälften av de som anställs de senaste två åren kommit från tidigare arbetslöshet.

1. Branschstatistik

Den ekonomiska utvecklingen i branschen har avstannat något under det senaste året som en naturlig följd av lågkonjunkturen. Serviceentreprenörernas medlemmar visar generellt bättre värden avseende omsättning, antal anställda och det totala resultatet. Däremot är effekten av lågkonjunkturen tydlig utifrån den försämrade lönsamheten. En minskande lönsamhet märktes redan i förra årets rapport och den utvecklingen har fortsatt. Detta och mycket mer framgår av årets branschrapport som inkluderar aktiebolag inom städ- och servicebranschen med brutet bokslut 2008/09 samt en del med kalenderbokslut för 2009.

Branschen består av 1482 aktiebolag där över 70 procent har färre än 10 anställda. En tydlig utveckling under senaste år visar hur andelen privata företag och anställda växer medan anställda i offentligt ägda bolag minskar. Det är en jämn åldersfördelning bland de anställda, däremot är 70 procent kvinnor.

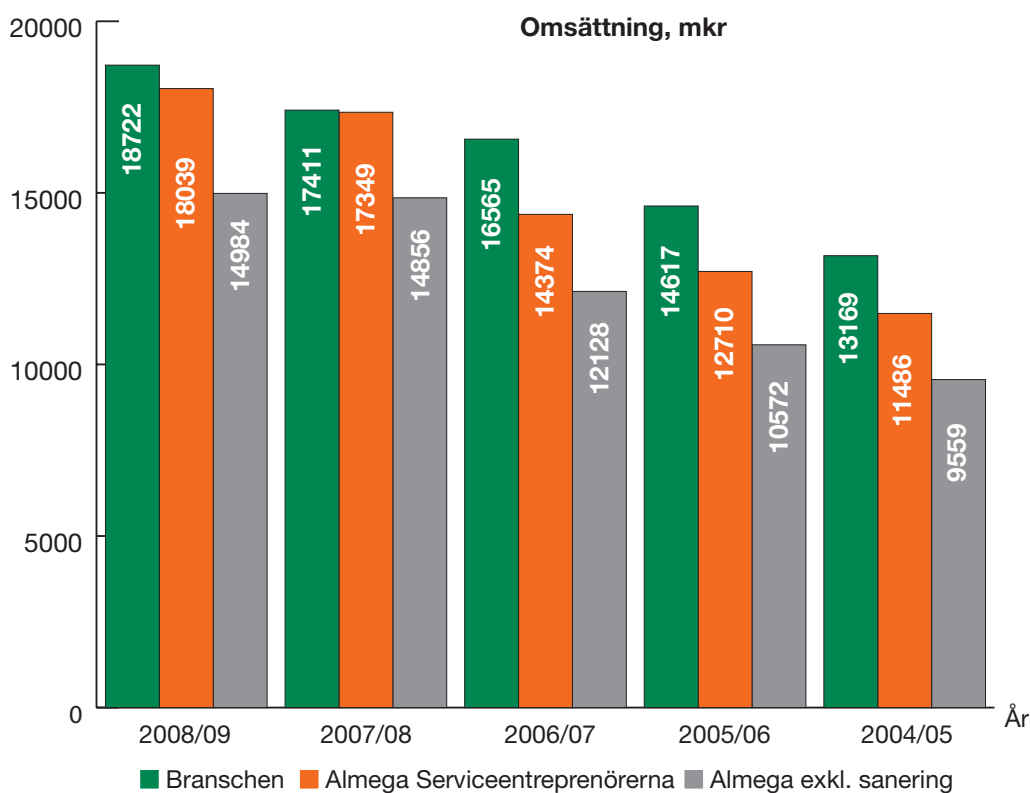
Branschen, som länge kallats för städbranschen, är idag mycket bredare än så och definieras bättre som städ- och servicebranschen. De flesta företagen tillhandahåller även andra tjänster, utöver städning. Detta är en trend inom sektorn och förklarar delvis den kontinuerliga tillväxten, även om den avstannat en aning under 2009. Mer om denna utveckling presenteras i kapitel 3 - Facility Services.

Branschen i denna rapport är definierad enligt samma branschkod som tidigare, men nu under namnet Bisnodebransch-städservice. Statistikkörningarna har genomförts i det internationella omvärldsbevakningsföretaget Bureau van Dijk's nordiska företagsdatabas ODIN. Där ingår enbart aktiebolag (1 507 företag i branschcoden Städservice). Viss diskrepans i statistiken, framförallt avseende totala värden, kan härledas till bytet av databasleverantörer. Företagens uppgifter är hämtade från senaste rapporterade årsbokslut. För jämförelser redovisas även separat statistik för Almega Serviceentreprenörerna (656 medlemsföretag). Till dessa hör förutom städ- och serviceföretag även saneringsföretag (121 medlemmar). All statistik nedan kommer från Bisnodebransch-städservice om inte annat ursprung redovisas. I denna rapport redovisas även uppgifter från SCB (Statistiska centralbyrån).

Dessa utgår från SNI-kod 81.210 städföretag och yrkesgruppen hotell och kontorsstädare m.fl. enligt SSYK 9122.

1.1 Branschens omsättning

Figur 1. Total omsättningsutveckling för branschen, milj kr.

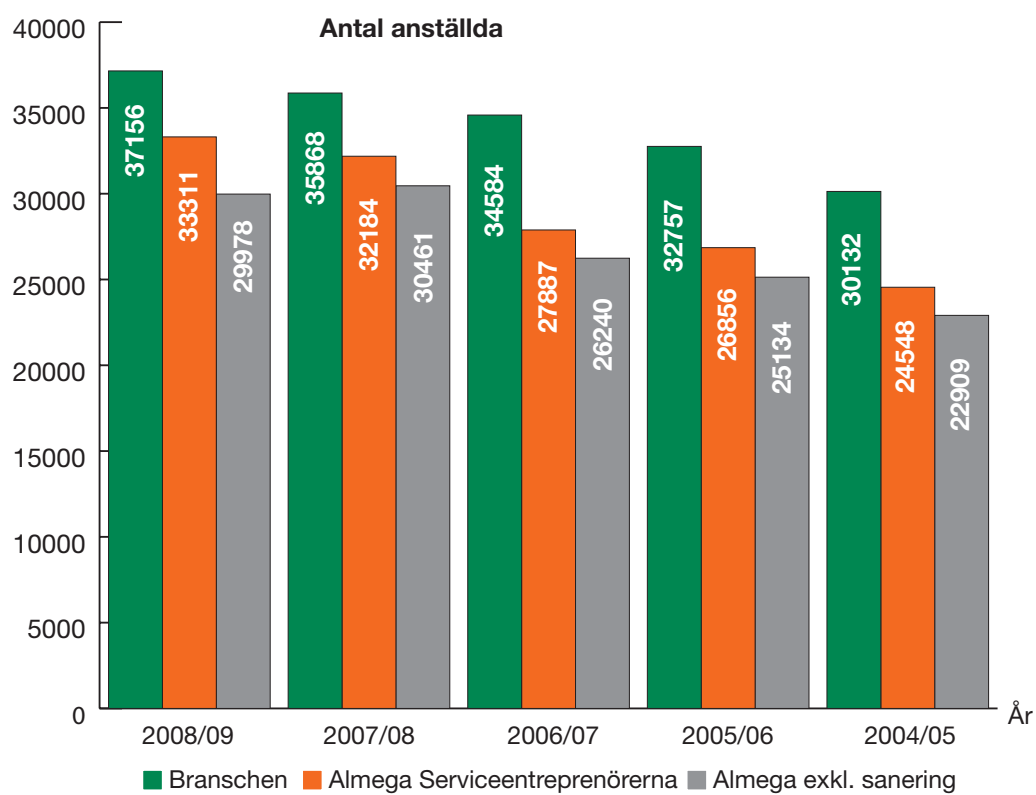

Tillväxten i städbranschen som helhet har avstannat något, som en följd av lågkonjunkturen. Almega Serviceentreprenörernas medlemmar har dock en total ökning gällande omsättning. Att omsättningen för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar är större än för hela branschen kan förklaras av att ett antal saneringsföretag ej finns med i Market Managers

definition av branschen. En jämförelse med Almega exklusive sanering, där saneringsföretagen tagits bort, kan därför ge en mer rättvis bild av fördelningen. Om man exkluderar saneringsföretagen från Almega Serviceentreprenörerna ser man att tillväxten varit marginell. Antalet anställda i branschen ligger kvar på ungefär samma nivå som året innan. Almega

1.2 Antal anställda

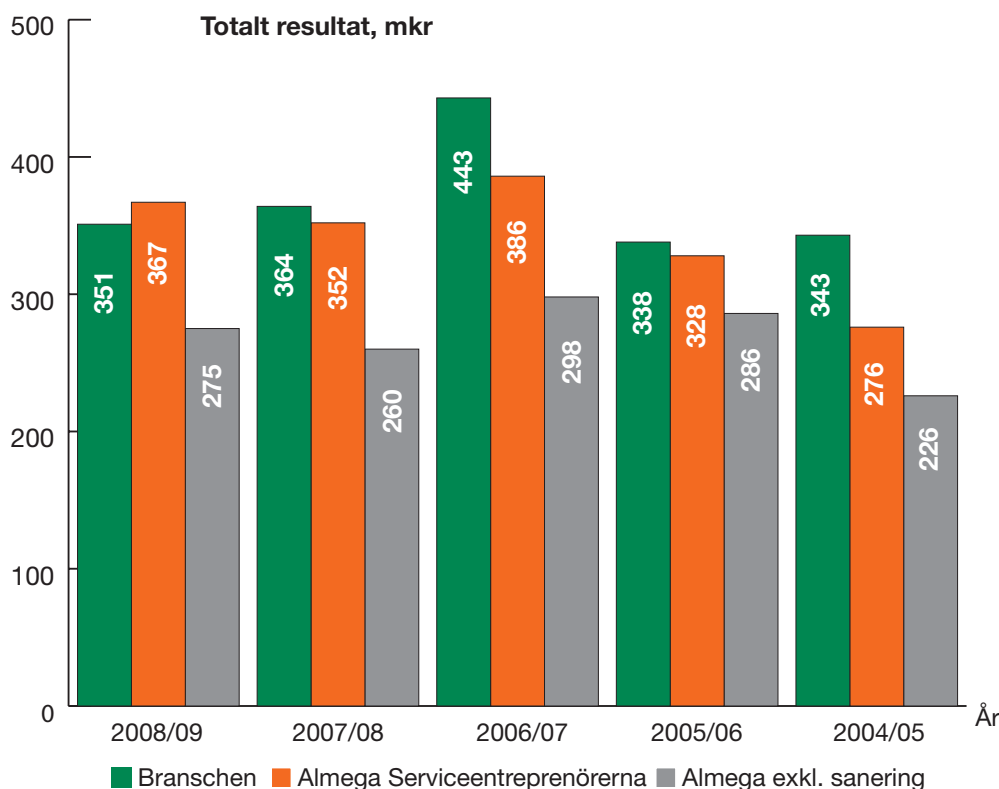
Figur 2. Utvecklingen av antal anställda

Serviceentreprenörernas anställda har ökat, men den ökningen kan huvudsakligen härledas till saneringsbranschen.

1.3 Resultatutveckling

Figur 3. Resultatutveckling, milj kr.

I resultatutvecklingen skiljer sig utvecklingen för branschen som helhet och Almega Serviceentreprenörernas medlemmar åt. För branschen har den försämrats medan den har förbättrats för Almega Serviceentreprenörerna.

Resultatutvecklingen i branschen nådde sin kulmen under 2006/2007 med 443 miljoner och har minskat sedan dess. Samma utveckling kan utläsas från alla presenterade

områden. Nedan redovisas övre och undre kvartiler samt medianerna för årets resultat i branschen samt för Almega Serviceentreprenörerna. En tydlig trend är den ökade variationen inom respektive grupp. Årets resultat för den övre kvartilen har ökat för båda grupperna samtidigt som det har försämrats för den undre kvartilen. Däremot har medianen ökat för Almega Serviceentreprenörerna, medan den minskat för branschen som helhet.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Årets resultat Övre kvartil	220	194	203	169	146	134
Årets resultat Median	41	48	39	37	29	30
Årets resultat Undre kvartil	-33	-7	-6	-1	-1	-1

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Årets resultat Övre kvartil	590	484	441	336	349	264
Årets resultat Median	132	118	114	83	65	69
Årets resultat Undre kvartil	-13	4	8	2	2	2

1.4 Företagen i branschen

Storleksfördelningen bland företagen i branschen ser ut som följer:

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	1482	100
< 11	1056	71
11 - 25	235	16
26 - 50	101	7
51 - 100	47	3
> 100	43	3

De flesta företag i branschen är småföretag, 71 procent av företagen har 10 anställda eller färre och endast tre procent (43 stycken) av företagen har över 100 anställda. Branschen kännetecknas också av att några större företag innehar stora marknadsandelar. De 43 största företagen, med fler än 100 anställda, representerar 68 procent av omsättningen och 67 procent av antalet anställda i hela branschen. Ser man på SCB:s fördelning över storleksfördelningen av företagens storlek, taget från SNI-kod städservice 81.210, är andelen små företag i branschen ännu högre. 86 procent av företagen har färre än fem anställda.

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	6310	100
0 anställda	3924	62
1-4 anställda	1518	24
5-9 anställda	366	6
10-19 anställda	247	4
20-49 anställda	160	3
50-99 anställda	44	1
100-199 anställda	31	0
200-499 anställda	12	0
500+ anställda	8	

1.5 Ålder och kön

Utifrån Almega Serviceentreprenörernas lönestatistik presenteras nedan uppgifter kring ålder och könsfördelning för anställda i medlemsföretagen.

Åldersfördelningen visar att det råder en jämn åldersfördelning i branschen. Av de anställda är 70 procent kvinnor och 30 procent män.

Åldersintervall	Andel procent
18-24	13
25-29	11
30-34	13
35-39	13
40-44	14
45-49	13
50-64	24

Enligt SCB arbetade 67 724 personer med städtjänster i Sverige under 2008. Detta innebär att den privata städsektorn representerar omkring 53 procent av antalet anställda inom städservice.

I jämförelse med SCB's statistik gällande städpersonal för anställda inom både privat och offentligt så finns det några tydliga skillnader.

Det är bland annat en högre andel mellan 50–64 år i SCB statistiken, 33 procent jämfört med 24 procent för Almega Serviceentreprenörerna. Detta kan förklaras med en allmänt högre snittålder i kommunal och statlig verksamhet. Även i könsfördelningen skiljer sig SCB:s statistik åt, andelen kvinnor uppgår i SCB:s statistik till 79 procent, jämfört med 70 procent inom Almega Serviceentreprenörerna.

1.6 De anställdas arbetsställe, utbildning och ursprung

SCB redovisar bland annat statistik över anställdas arbetsställen och utbildningsnivåer. Denna statistik är intressant för att visa hur branschen ser ut och utvecklas. Därför inkluderar vi denna statistik, från 2008 och tidigare i detta avsnitt.

Tabellen på nästa sida visar fördelningen över arbetsställets sektorstillhörighet, mellan 2005 och 2008. Antalet anställda baseras på yrkesgruppen städare enligt SSK (Svensk standardisering för yrkes-

klassificering). Där framgår en tydlig trend av övergång från offentlig till privat sektor, vilket är en av förklaringarna till branschens tillväxt. De anställda inom privata sektorn har ökat med drygt 6000 mellan 2006 och 2009, medan de anställda inom offentlig sektor minskat med nära 1500.

Arbetsställe	2005	2006	2007	2008	Förändring 2005-2008
Statlig förvaltning	1871	1821	1732	1592	-279
Statliga affärsverk	104	96	89	66	-38
Primärkommunal förvaltning	15365	15050	14543	14794	-571
Landsting	4650	4524	4306	4051	-599
Övriga offentliga institutioner	6	7	7	7	1
Aktiebolag ej offentligt ägda	33116	36358	37419	39208	6092
Övriga företag, ej offentligt ägda	2190	2429	2579	2685	495
Statligt ägda företag och organisationer	1017	773	620	456	-561
Kommunalt ägda företag och organisationer	1440	1841	1918	2006	566
Övriga organisationer	2807	2979	2875	2859	52

Tabellen nedan visar de anställdas utbildningsnivåer, 12 procent av de anställda har en eftergymnasial utbildning.

De anställdas utbildningsnivå	66676	%
förgymnasial utbildning kortare än 9 år	10438	15
förgymnasial utbildning, 9 (10) år	14700	22
gymnasial utbildning, högst 2 år	19852	29
gymnasial utbildning, 3 år	14054	21
eftergymnasial utbildning, mindre än 3 år	4435	7
eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer	3145	5
forskarutbildning	52	0
uppgift om utbildningsnivå saknas	1048	2

41 procent av de anställda i branschen är födda i ett annat land. Vilket innebär att städ- och servicebranschen är en av de mer mångkulturella branscherna.

1.7 Arbetskraftskostnad/omsättning

Ett av de mer intressanta nyckeltalen i branschen är arbetskraftskostnad/omsättning. Precis som flera andra tjänstenärningar så utgör arbetskraften den största kostnaden för företagen. I en personalintensiv bransch som denna, utgör ofta arbetskraftskostnaden nästan 80 procent av ett företags omsättning om företaget inte använder underentreprenörer eller bedriver andra verksamhetsområden än städning.

Underentreprenörer är dock vanligt förekommande (49,3 procent av företagen använder underentreprenörer). Detta och utvecklingen med mindre arbetskraftsintensiva kringtjänster är några av förklaringarna till varför medianen för arbetskraftskostnaden/omsättning är förhållandevis låg.

Om man jämför med förra året ser man att medianen för branschen gått upp med drygt två procentenheter, till 65,5 procent, och att de båda kvartilerna också har gått upp. Detta kan antas bero på ökade lönekostnader samtidigt som prisutvecklingen har stått stilla för många bolag.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	75,9	74,6	74,3	75,1	74,4	74,1
Arbetskraftskostnad/oms Median	65,5	62,9	61	61,7	61,7	60,9
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	46,4	40,2	38,1	40,5	40,7	39,8

För Almega Serviceentreprenörerna har medianen och de båda kvartilvärdena också ökat under året, men i något mindre utsträckning. De låg dock på högre nivåer än branschen i allmänhet. Medianen närmar sig 68 procent och den undre kvartilen är över 50 procent.

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	76,7	76,5	75,5	75,4	75,7	75,4
Arbetskraftskostnad/oms Median	67,7	67	65,4	66,5	65,8	65,3
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	50,2	49	48,1	49,7	48,6	48,2

1.8 Omsättning per anställd

Nettoomsättning per anställd är ett ofta använt mått på hur effektivt företaget utnyttjar personalresurserna. Den påverkas också av förändringar i produktionsprocessen. Nettoomsättningen per anställd har ökat årligen under de senaste fyra åren. Som jämförelse kan nämnas att omsättningen per anställd i restaurangbranschen och hotellbranschen är 1,104 respektive 1,116 miljoner kr.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Omsättning/anställd (kkr)	498	485	479	446	437	430

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Omsättning/anställd (kkr)	542	539	515	473	468	457

1.9 Avkastning

Avkastningen på eget kapital belyser företagets totala effektivitet genom att hänsyn tas till både rörelsen och hur denna är finansierad. Samtliga värden har minskat, både kvartilvärdena och medianerna.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Avkastning (EK) Övre kvartil	39,6	52,2	51,2	45	41,4	43,4
Avkastning (EK) Median	17,6	23,3	21,5	17,7	16,4	19,4
Avkastning (EK) Undre kvartil	-0,5	-3,4	-1,8	-3,9	-4,6	-1,7

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Avkastning (TK) Övre kvartil	40,9	60,2	59,5	51,7	49,1	51,7
Avkastning (TK) Median	22,3	31,2	33,2	24	23,5	27,3
Avkastning (TK) Undre kvartil	4,3	5,2	5,2	0,4	2,9	3,4

Talet anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/justerat eget kapital

Avkastningen på totalt kapital visar hur effektivt företaget har utnyttjat sina totala tillgångar i sin rörelse. Avkastningen på totalt kapital har också den minskat för samtliga kvartil- och medianvärden.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Avkastning (TK) Övre kvartil	14,5	20,7	19,6	17,1	16,4	16,9
Avkastning (TK) Median	4,6	8,5	8,7	7,1	6,5	7,6
Avkastning (TK) Undre kvartil	-4,1	-1	-0,6	-1,1	-1,3	-0,2

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Avkastning (TK) Övre kvartil	14,6	20,1	20,8	17,1	16,9	17,3
Avkastning (TK) Median	6	10,1	10,6	8,3	8,6	8,9
Avkastning (TK) Undre kvartil	-0,5	1,8	2,2	0,5	0,9	1,6

Talet anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/totalt kapital.

1.10 Marginaler

Rörelsemarginalen visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona. Spridningen mellan företagen har ökat. Den övre kvartilen har ökat både för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar och för branschen som helhet, samtidigt som de undre kvartilvärdena minskat. Medianens minskning i båda fallen indikerar dock på en försämrad lönsamhet.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Rörelsemarginal Övre kvartil	9,4	9	9,5	8,1	8,4	8,2
Rörelsemarginal Median	3,2	3,3	3,5	2,9	2,7	2,9
Rörelsemarginal Undre kvartil	-0,7	-0,6	-0,3	-0,5	-0,9	-0,2

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Rörelsemarginal Övre kvartil	8,4	7,8	8,2	7	7,4	7,5
Rörelsemarginal Median	3,5	3,7	3,9	2,9	3	3,2
Rörelsemarginal Undre kvartil	0,3	0,2	0,6	0,1	0,2	0,6

Talet anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/nettoomsättning.

Nettomarginalen visar bidraget per omsättningskrona efter att samtliga rörelsekostnader samt räntekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Nettomarginalen visar en liknande trend som rörelsemarginalen, med minskande lönsamhet i branschen. Medianen för hela branschen är 2,8 procent jämfört med 3 procent året innan.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Nettomarginal Övre kvartil	8,7	8,9	9,4	7,8	8,1	8,1
Nettomarginal Median	2,8	3	3,1	2,6	2,4	2,6
Nettomarginal Undre kvartil	-1,2	-1	-0,6	-0,8	-0,9	-0,5

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Nettomarginal Övre kvartil	8,1	7,9	8,4	6,9	7,6	7,5
Nettomarginal Median	3,1	3,3	3,5	2,7	2,7	2,8
Nettomarginal Undre kvartil	0,2	0,1	0,2	-0,1	0	0,2

Talet anges i procent och beräknas som $\text{justerat nettoresultat} * 100 / \text{nettoomsättning}$.

1.11 Soliditet

Årets värde visar i vilken grad som de totala tillgångarna (= balansomslutningen) under företagens hittillsvarande verksamhet har kunnat finansieras med eget kapital. Årets förändring av soliditeten visar om avkastningen på eget kapital varit tillräckligt hög i förhållande till årets tillväxt i totala tillgångar. Soliditeten har inte förändrats nämnvärt de senaste åren. Senaste året utgör inget undantag.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Soliditet Övre kvartil	57	54	53	55	55	55
Soliditet Median	36	35	36	37	37	36
Soliditet Undre kvartil	20	19	20	20	20	20

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Soliditet Övre kvartil	49	46	45	46	46	46
Soliditet Median	31	30	31	31	31	30
Soliditet Undre kvartil	17	17	18	17	16	17

Talet anges i procent och beräknas som $\text{justerat eget kapital} * 100 / \text{totalt kapital}$.

1.12 Kassalikviditet

Kassalikviditet är en indikator för företagets betalningsberedskap. Det visar kassalikviditetens förhållande på balansdagen och ger på så vis endast en ögonblicksbild. Kassalikviditeten har inte förändrats nämnvärt under de senaste åren.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Kassalikviditet Övre kvartil	210	202	204	203	203	203
Kassalikviditet Median	139	141	140	138	136	138
Kassalikviditet Undre kvartil	99	101	100	102	99	98

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Kassalikviditet Övre kvartil	179	175	170	170	173	169
Kassalikviditet Median	128	128	130	126	125	124
Kassalikviditet Undre kvartil	114	98	97	96	94	95

Talet anges i procent och beräknas som $(\text{summa omsättningstillgångar} - \text{varulager mm}) * 100 / \text{summa kortfristiga skulder}$.

1.13 Vinstprocent

Vinstprocent visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts och finansiella intäkter lagts till. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatter samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona. Vinstprocentens utveckling förstärker ytterligare bilden av försämrad lönsamhet i branschen. Samtliga kvartil- och medianvärden har minskat. Medianen för branschen är 2,6 procent, medan de övre och undre kvartilerna är 8,7 respektive -1,7 procent.

Bransch	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Vinstprocent, Övre kvartil	8,7	9,7	9,9	8,7	8,8	8,8
Vinstprocent, Median	2,6	3,7	3,7	3,1	3	3,2
Vinstprocent, Undre kvartil	-1,7	-0,2	-0,1	-0,4	-0,3	-0,2

Almega Serviceentreprenörerna	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Vinstprocent, Övre kvartil	7,1	8,2	9	7,7	8	7,8
Vinstprocent, Median	3,1	4,0	4,1	3,3	3,3	3,3
Vinstprocent, Undre kvartil	0,1	0,5	0,8	0,3	0,4	0,8

Talet anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/nettoomsättning.

1.14 Prisutveckling

Serviceentreprenadföretagen har i varierande omfattning drabbats av lågkonjunkturen. Både resultaten från företagets samlade bokslut och enkätundersökningen till företagen visar att konkurrensen har ökat och lönsamheten minskat. Den största anledningen till detta är att företagen i branschen inte har möjlighet att höja priserna i samma utsträckning som deras kostnader höjs.

Under det senaste året visar SCBs nyinrättade tjänsteprisindex att priserna avseende rengöring och lokalvård ökat med 2,2 % mellan år 2008-2009. Detta ska jämföras med SCBs städindex som visar att företagets kostnader gått upp med 4,4 % mellan november 2008–2009. Mycket till följd av ökade lönekostnader från gällande kollektivavtal. Denna utveckling med en ökad konkurrens och ökad prispress riskerar att hämma branschens totala utveckling. Både vad gäller tillväxt, personalutveckling och kvalitet.

2. Undersökning bland medlemsföretag

För tredje året i rad presenteras resultaten från en enkätundersökning som gått ut till Almega Serviceentreprenörernas medlemmar. Den visar att lågkonjunkturen fortfarande påverkar företagens ekonomiska omsättning. Stora företag har dock återhämtat sig något bättre än små företag. Det råder spridda framtidsutsikter för det kommande året, dock kan sägas att företagen över lag ser mer positivt på framtiden än föregående år. Även sett till företagets resultat kan vi se en liten ökning och även här är företagen optimistiska inför framtiden. Sviterna av den ekonomiska lågkonjunkturen visar däremot att personaltillväxten befinner sig på lägre nivåer än tidigare, men företagen tror sig kunna anställa flera under det kommande året. Av de anställda arbetar drygt hälften heltid och över hälften av de som anställs kommer från tidigare arbetslöshet.

- Små företag: 0-10 anställda
- Mellanstora företag: 11-100 anställda
- Stora företag: över 100 anställda

De flesta företagen upplever att konkurrensen har ökat under de senaste åren. Företagen upplever en ökad prispress på marknader och majoriteten av de tillfrågade företagen anser att de inte har kunnat höja priserna i samma takt som lönekostnaderna har höjts. Över hälften av företagen har även tvingats sänka sina priser under året till följd av den ökade prispressen.

Cirka hälften av företagen deltog i offentlig upphandling under det senaste året. Inkomsterna från offentlig upphandling står i genomsnitt för 21 procent av omsättningen (ej viktat). Det främsta problemet med offentlig upphandling är enligt medlemsföretagen att för mycket fokus läggs på lägsta pris. Vilket är den vanligaste anledningen till att företag ej väljer att delta i offentlig upphandling. Generellt sett anser företagen att den offentliga upphandlingen fungerar sämre än tidigare.

I årets medlemsundersökning har flera nya frågor ställts, bland annat en gällande kompetensutveckling. Majoriteten av företagen anser sig ha ett behov av ökad kompetensutveckling för såväl servicemedarbetare som chefer och arbetsledare. Samtidigt ökar andelen anställda som genomgått någon av branschens yrkesutbildningar SRY eller PRYL, med godkänt resultat.

I undersökningen redovisas ibland resultaten utifrån storleken på företagen. Vi har i denna rapport använt oss av tre storlekskategorier:

2.1 Konjunktur

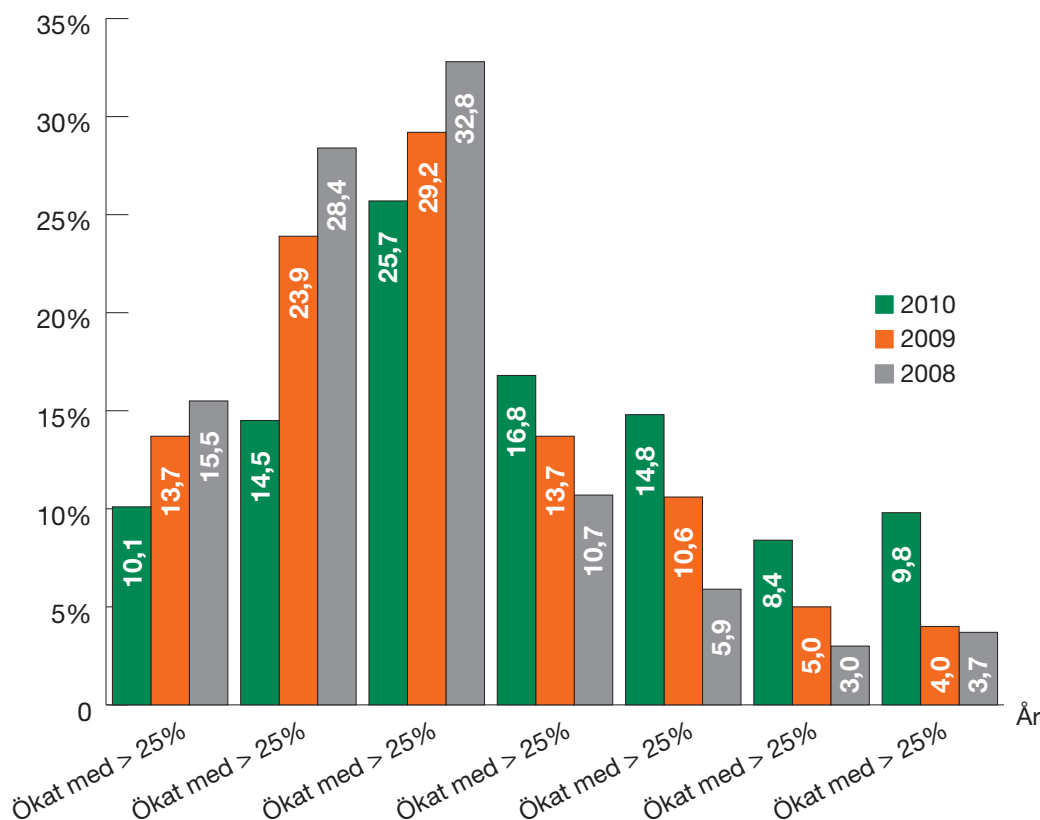
2009 års rapport visade på en bransch där majoriteten av företagen hade drabbats av lågkonjunkturen.

Nuvarande undersökning visar återigen på en minskad omsättning inom branschen i förhållande till tidigare år. Däremot tror företagen generellt på en mer positiv utveckling nästkommande år än tidigare.

Cirka hälften av företagen (50,3 procent) har haft en positiv omsättningsutveckling under det senaste året, medan en tredjedel av företagen har haft en negativ

utveckling. Det är en minskning i positiv utveckling av omsättning jämfört med föregående år (den var då 67 procent). Likaså ökade den negativa utvecklingen av omsättningen under det senaste året för en större andel företag (33 procent) i jämförelse med året innan (20 procent). Utvecklingen skiljer sig dock åt mellan stora och små företag. Bland de stora företagen har 63 procent haft en positiv utveckling och 30 procent en negativ utveckling, motsvarande siffror bland de små är 46 respektive 34 procent.

Figur 4. Utvecklingen av föregående års omsättning 2008–2010

På frågan om den framtida utvecklingen är något fler företag positiva i jämförelse med föregående år. 53 procent av företagen förväntar sig en positiv utveckling under det kommande året, mot förra årets 50 procent. 20 procent förväntar sig en negativ utveckling, mot hela 29 procent förra året. Det ger en konfidensindikator (andelen positiva minus andelen negativa) på 33 i jämförelse med 21 förra året. Generellt är de stora företagen något mer optimistiska än de små företagen.

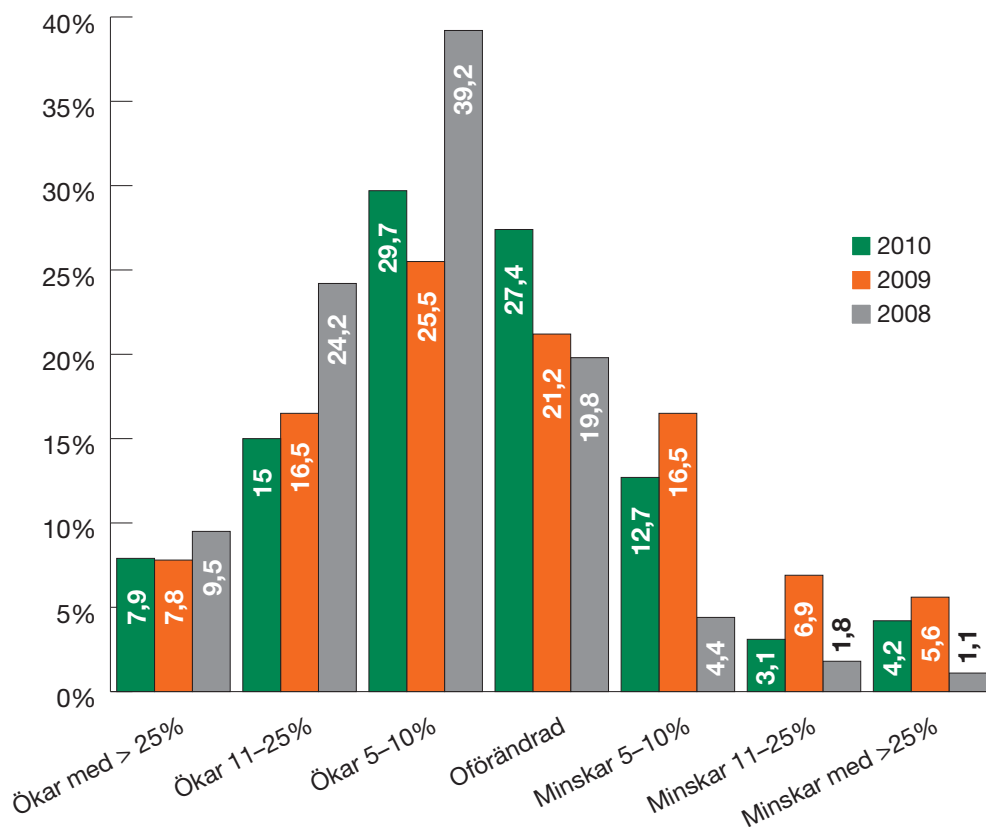
Antalet årsanställda har ökat för 35 procent av företagen under år 2009, medan de har minskat hos 31 procent av företagen. Detta innebär ytterligare en avmattning av tillväxten på personalsidan jämfört med föregående år. År 2009 angav 42 procent att personalstyrkan hade ökat och 20 procent att den hade minskat. År 2008 var siffrorna 54 respektive 13 procent.

Andelen nyanställningar varierar beroende på företagens

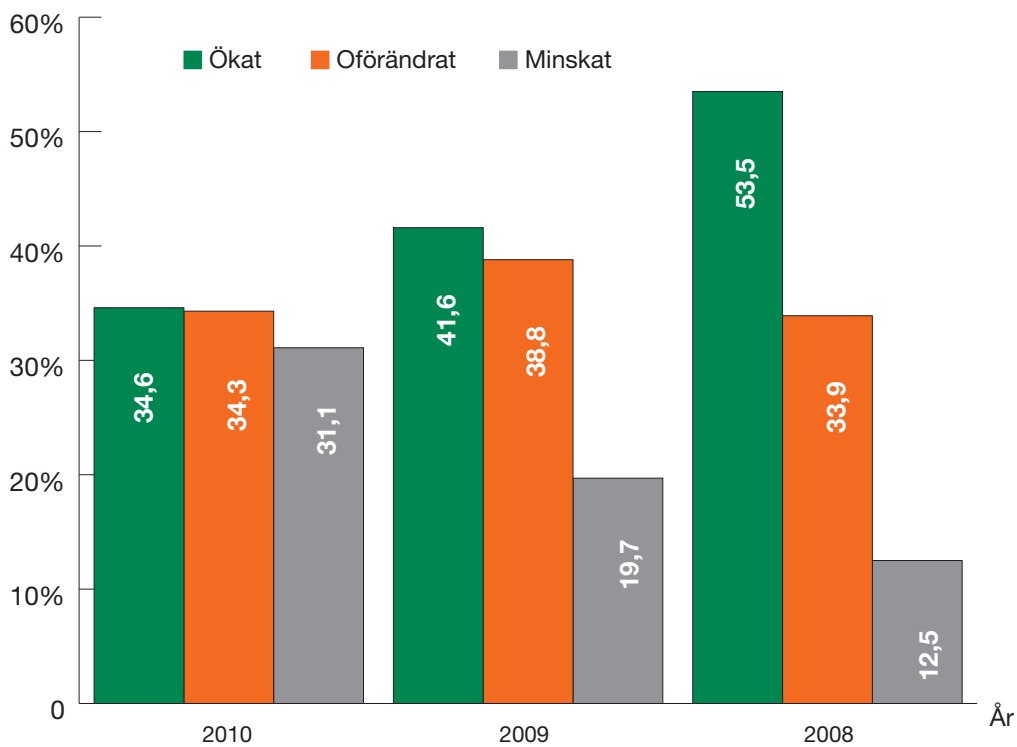
storlek. Stora företag har haft en konfidensindikator på -7, medan mellanstora och små företag har haft indikatorer på +7 respektive +2. Konfidensindikatorn är i detta fall skillnaden mellan andelen företag som uppger att antalet anställda ökat minus andelen som uppgett att den minskat.

Personalstyrkans utveckling förväntas under 2010 bli mer positiv än under föregående år. 39 procent av företagen tror att personalstyrkan kommer att växa under det kommande året medan 16 procent av företagen förväntar sig att minska andelen anställda. Detta skiljer sig mot föregående år, då trodde 32 procent av företagen att personalstyrkan skulle öka medan 25 procent trodde det motsatta. Även här skiljer sig uppfattningarna åt beroende på företagens storlek. Över hälften av de stora företagen tror personalstyrkan växer medan knappa en femtedel tror att den minskar. Hos de små företagen är siffrorna 38 procent, respektive 16 procent.

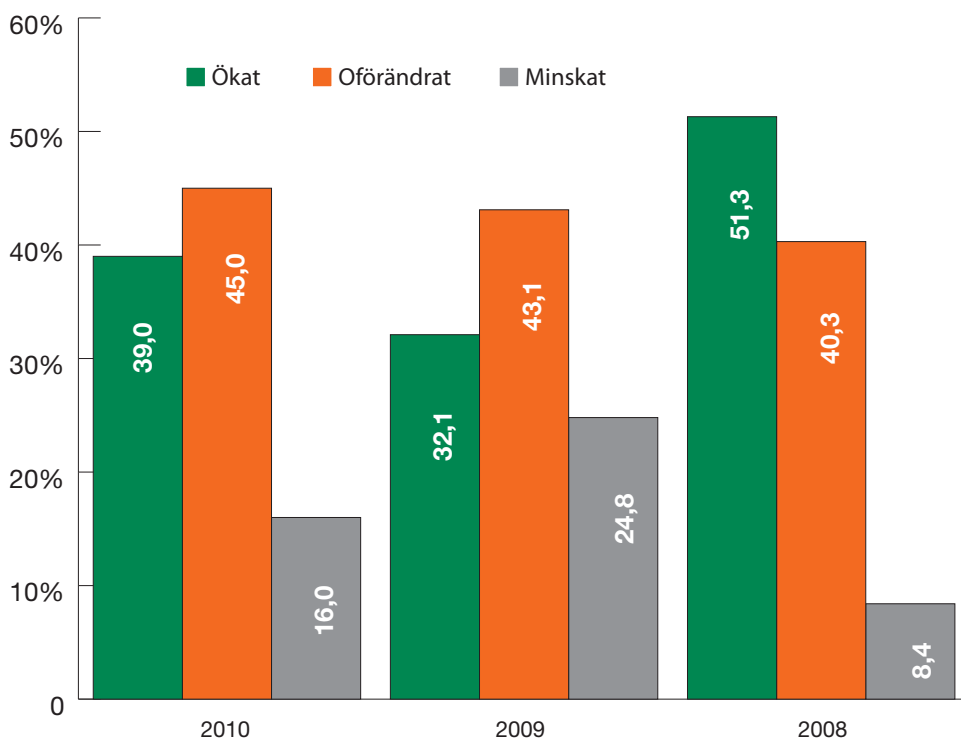
Figur 5. Förväntad utveckling kommande år 2008–2010

Figur 6. Personalstyrkans utveckling jämfört med föregående år

Figur 7. Förväntningar på personalstyrkans utveckling under 2009

2.2 Konkurrens och resultat

En majoritet av företagen upplever att priserna på marknaden har pressats under de senaste åren. Detta har fått till följd att fler än hälften av de tillfrågade företagen har sänkt sina priser till följd av prispressen. Majoriteten av de tillfrågade företagen anser också att de inte kan höja priserna i samma takt som lönekostnaderna har höjts. Vilket har sin grund i ökad konkurrens och stora löneökningkostnader.

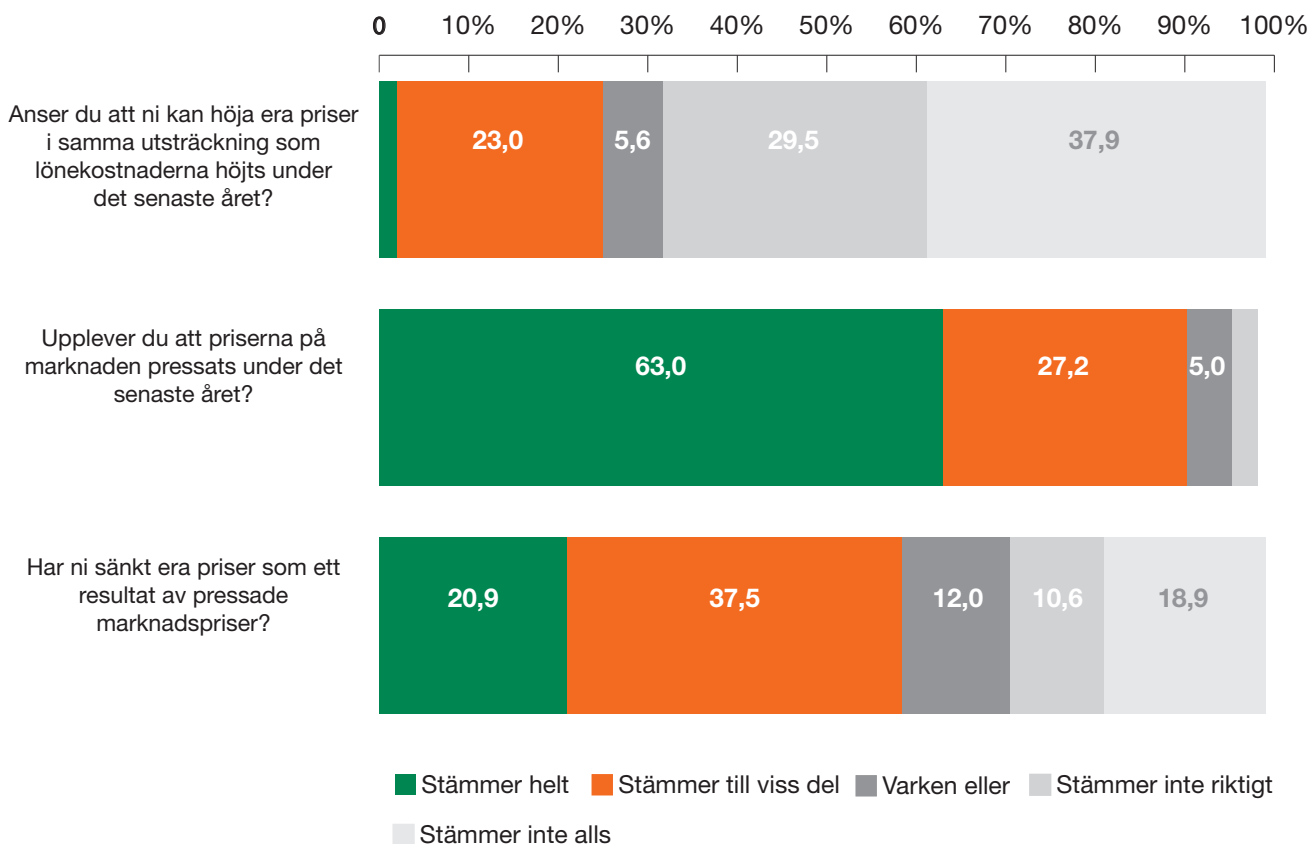
Över 82 procent av företagen anser att konkurrensen har ökat jämfört med föregående år. Bland dessa är det hela 39 procent som anser att konkurrensen har ökat väsentligt. Endast 2 procent anser att konkurrensen har minskar, medan nästan 16 procent anser att konkurrensen har varit oförändrad. Om man jämfört årets svar med

svaren från föregående år får man en indikation på att konkurrensen har ökat de senaste tre åren.

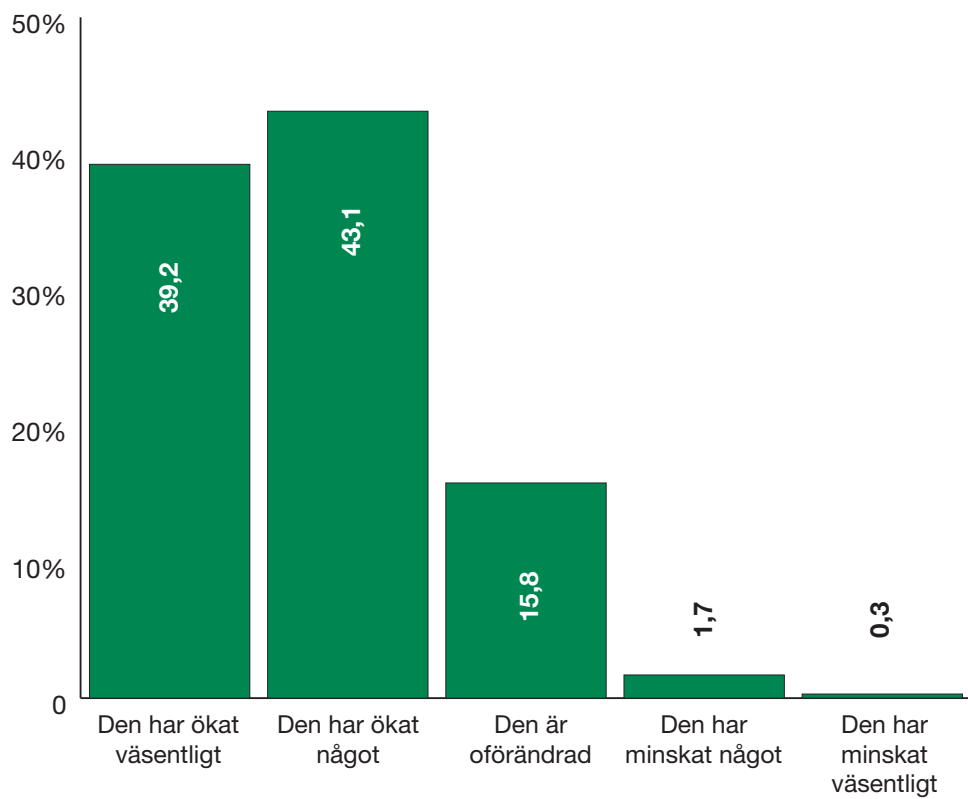
I årets undersökning har frågan om resultatutveckling också ställts. Det är knappt 45 procent som anser att resultatutvecklingen har ökat under det gångna året, jämfört med 2008. Likaså anser ungefär 32 procent att resultatutvecklingen har minskat under samma period.

Inför 2010 förväntar sig företagen mestadels en positiv resultatutveckling. Sammanlagt är det över 48 procent som tror på en ökning var av nästan en tredjedel av företagen förväntar sig en ökning med 5–10 procent. Andelen som förväntar sig en oförändrad utveckling visade sig också vara knappt en tredjedel.

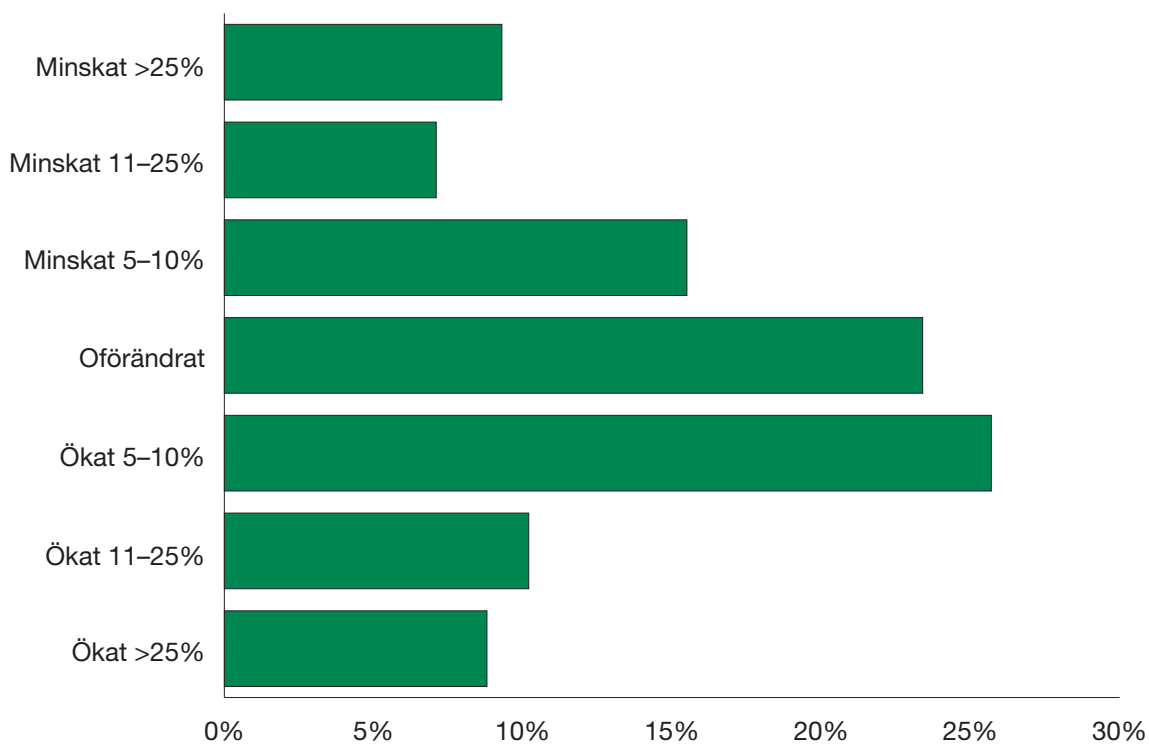
Figur 8. Frågor om kostnader och priser

Figur 9. Konkurrensutveckling i branschen.

Figur 10. Företagens resultatutveckling 2009 jämfört med 2008

2.3 Offentlig upphandling

Nära hälften av företagen (48 procent) har deltagit i offentlig upphandling. Det är något fler än i förra årets undersökning då 44 procent deltog. Bland de stora företagen hade hela 93 procent deltagit medan motsvarande siffra för de mindre företagen var 33 procent.

En tredjedel svarade att mindre än under 10 procent av omsättningen 2009 kom ifrån offentlig upphandling. Detta gäller för såväl stora som små företag. Samtidigt uppger 20 procent av de stora företagen att mer än hälften av deras omsättning kommer ifrån offentlig upphandling (9 procent för små företag).

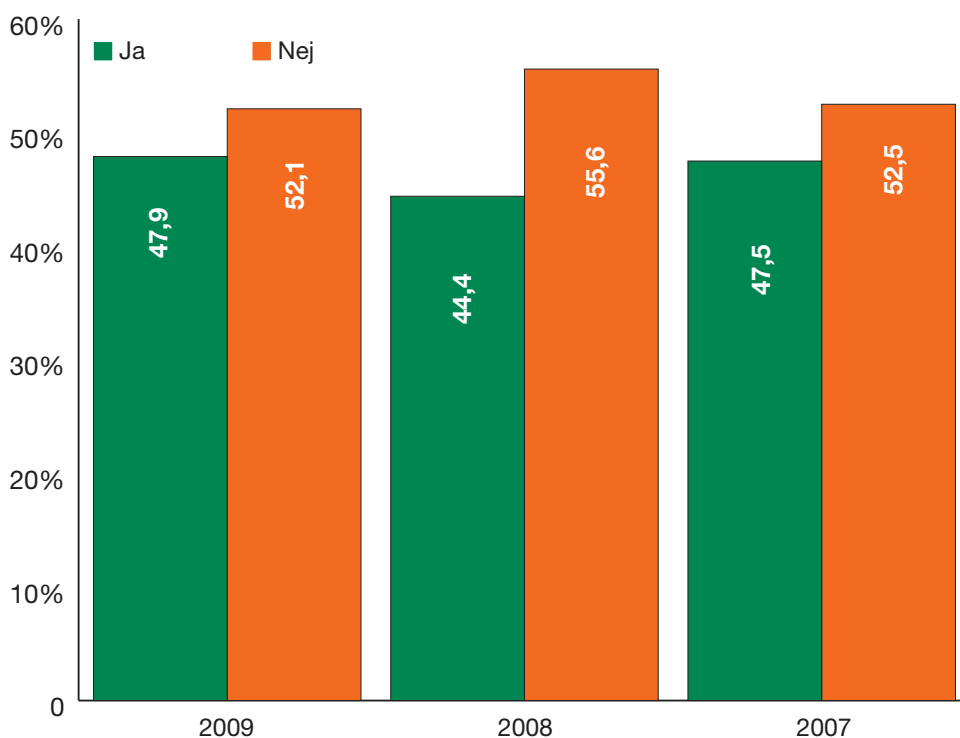
Anledningen till att en majoritet av företagen inte medverkade i offentlig upphandling under det senaste året är framförallt pridfokuseringen. Allt för stort fokus läggs på lägstapris, något som 68 procent av de svarande företagen såg som en anledning till att inte delta i offentlig upphandling. Det är en ökning sedan föregående år, med över 10 procent. Andra anledningar till att företag inte deltar i offentlig upphandling är att de anser att processen är för komplicerad (37 procent) eller att de anser sig vara för små (28 procent).

Att allt för stort fokus läggs på lägstapris återspeglades också i svaren på frågan om vilka områden företagen ansåg vara problematiska vid offentlig upphandling. Andra områden som lyftes fram som problematiska var kunskapsbrist hos upphandlande enhet och dålig uppföljning av ställda krav. Tidigare år har illojal konkurrens varit ett område som företagen sett som problematiskt. Detta har dock minskat sedan föregående år.

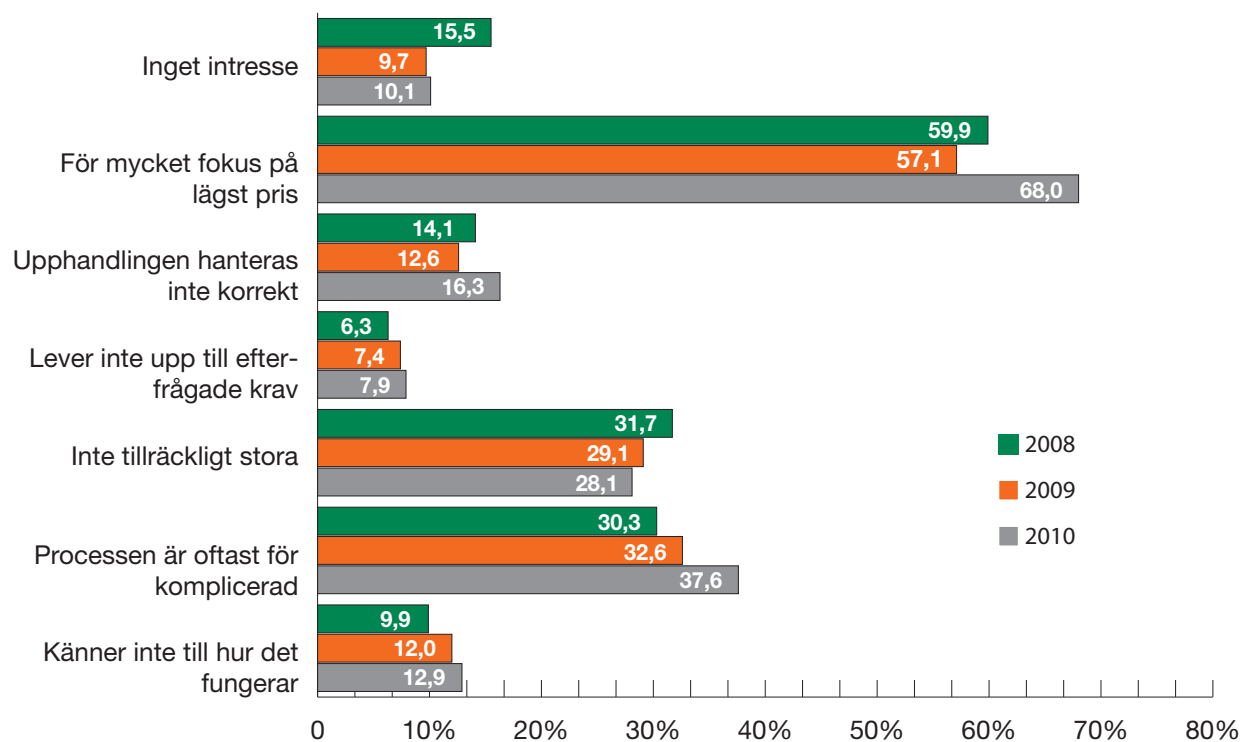
Nära två tredjedelar av medlemmarna anser att offentlig upphandling fungerar dåligt, och endast 13 procent tycker att det fungerar bra. Jämfört med förra året är företagen något mer negativa. Motsvarande siffror var då att knappt hälften var negativa och 16 procent positiva.

I undersökningen ställdes också en fråga om hur företagen tycker att processen kring offentlig upphandling har utvecklats de senaste åren. Svaren indikerar på att stora företag anser att det blivit bättre, medan små företag anser att det blivit sämre. Generellt gäller dock att majoriteten av företagen, oberoende av storlek, tycker att utvecklingen har varit oförändrad.

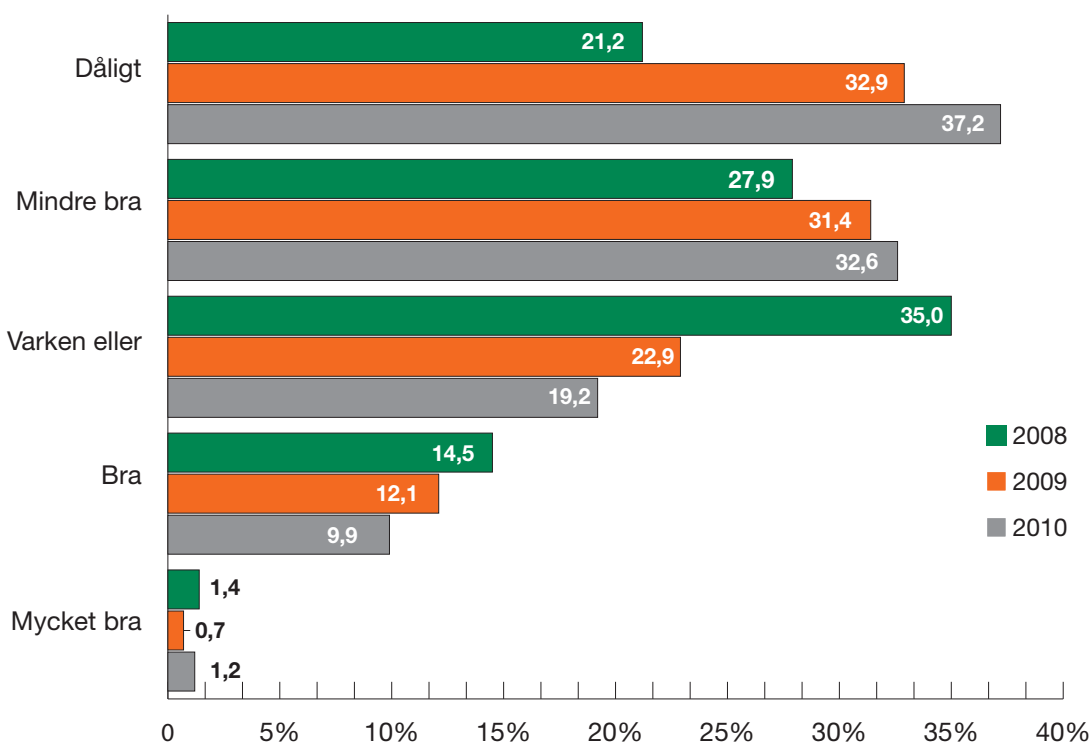
Figur 11. Andel företag som deltagit i offentlig upphandling.

Figur 12. Anledningar till att inte delta i offentlig upphandling.

Figur 13. Hur fungerar offentliga upphandlingar?

2.4 Personalstatistik

2.4.1 Sjukfrånvaro

Svenskt Näringslivs redovisar att sjukfrånvaron för arbetare och tjänstemän i genomsnitt var 3,4 procent år 2009 (3,9 år 2008). För arbetare är sjukfrånvaron högre 5,2 procent i förhållande till tjänstemän 2,0 procent. Utifrån svaren från medlemmarna i Almega Serviceentreprenörerna har stora företag högst sjukfrånvaro, 4,4 procent. Småföretag har lägre sjukfrånvaro än övriga företag 2,6 procent. Genomsnittet för samtliga svar är 2,9 procent.

2.4.2 Heltid/deltid

Drygt hälften av de anställda på företagen arbetar heltid, cirka 54 procent. Bland de stora företagen är denna siffra 62 procent, och bland de små är motsvarande siffra omkring 47 procent.

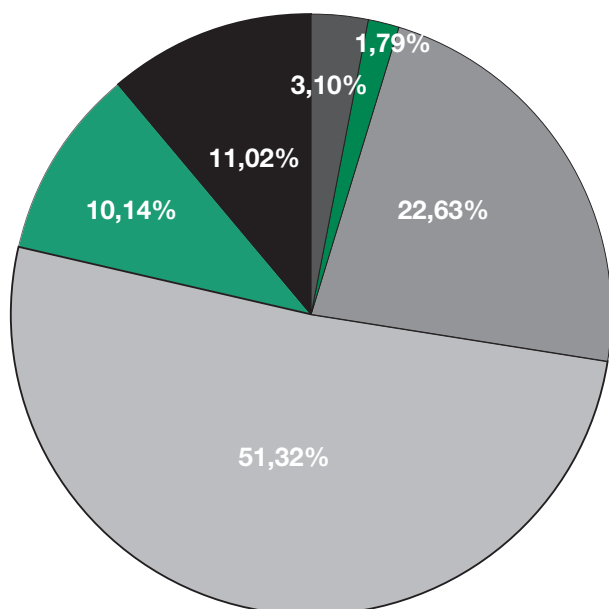
2.4.3 Yrkesutbildning

Hos 57 procent av företagen har upp till 10 procent av de anställda genomgått en yrkesutbildning (SRY/PRYL). Yrkesutbildning är något som varierar med storleken på företagen. I stora företag svarade 16 procent av medlemmarna att mellan 51-100 procent av personalen har genomgått en yrkesutbildning. Hos de mellanstora företagen är den siffran endast 8 procent och hos små företag 14 procent. Snittet för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar är 22 procent, förra året var samma siffra 21 procent.

2.4.4 Nyanställda

Av de som nyrekryterats under de senaste 2 åren kom över hälften ifrån arbetslöshet. Andra områden som företagen rekryterade ifrån var annat företag i samma bransch (23 procent), samt personer från annan bransch (11 procent).

Figur 14. Var den nyrekryterade personalen kommer ifrån.

Från offentlig verksamhet (kommunala verksamheter med egen städning); 1,79%
Från tidigare studier; 3,10%
Annat; 10,14%
Från annan bransch; 11,2%
Annat företag i branschen; 22,63%
Arbetslöshet; 51,32%

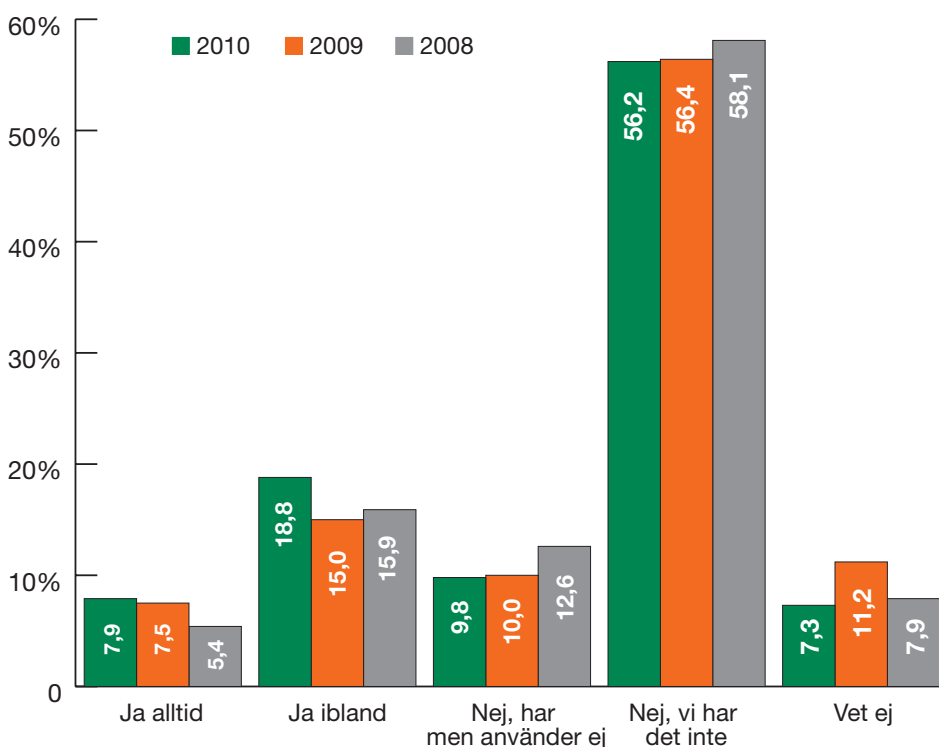
2.4.5 Kompetensutveckling

I årets medlemsundersökning har en fråga angående kompetensutvecklingsbehov också ställts. Svaren visar att det finns ett stort behov av kompetensutveckling för majoriteten av de anställda. Främst finns behovet för kompetensutveckling för arbetsledare (77 procent).

2.5 Standarder

Fler än vart tredje företag har Nordisk Städstandard (Insta 800) och mer än vart fjärde använder den. Det går att utläsa en ökning av användandet av standarden och det tycks gälla inom samtliga företagsstorlekar. Bland företag med fler än 100 anställda är det 78 procent som har den och 59 procent som använder den. Nästan 1 av 4 företag upplever att standarden är ett bra bedömningsverktyg. 67 procent finner kunderna dåligt insatta och 36 procent tycker att det tar för mycket tid och resurser.

Figur 15. Andelen företag som använder Nordisk Städstandard (Insta800)

3. Facility Services

Nytt för årets rapport är att vi har ställt ett antal frågor till medlemsföretagen kring facility services. Det har visat sig att det blir allt vanligare att företag erbjuder fler tjänster än enbart städservice. Detta är en trend som pågått en längre tid. Fler kunder efterfrågar flera tjänster av samma företag och hos många företag finns det ett intresse av att sälja in kringtjänster till kunden. Detta är också en av de bidragande orsakerna till att branschen växer då fler företag erbjuder mer än traditionell städservice.

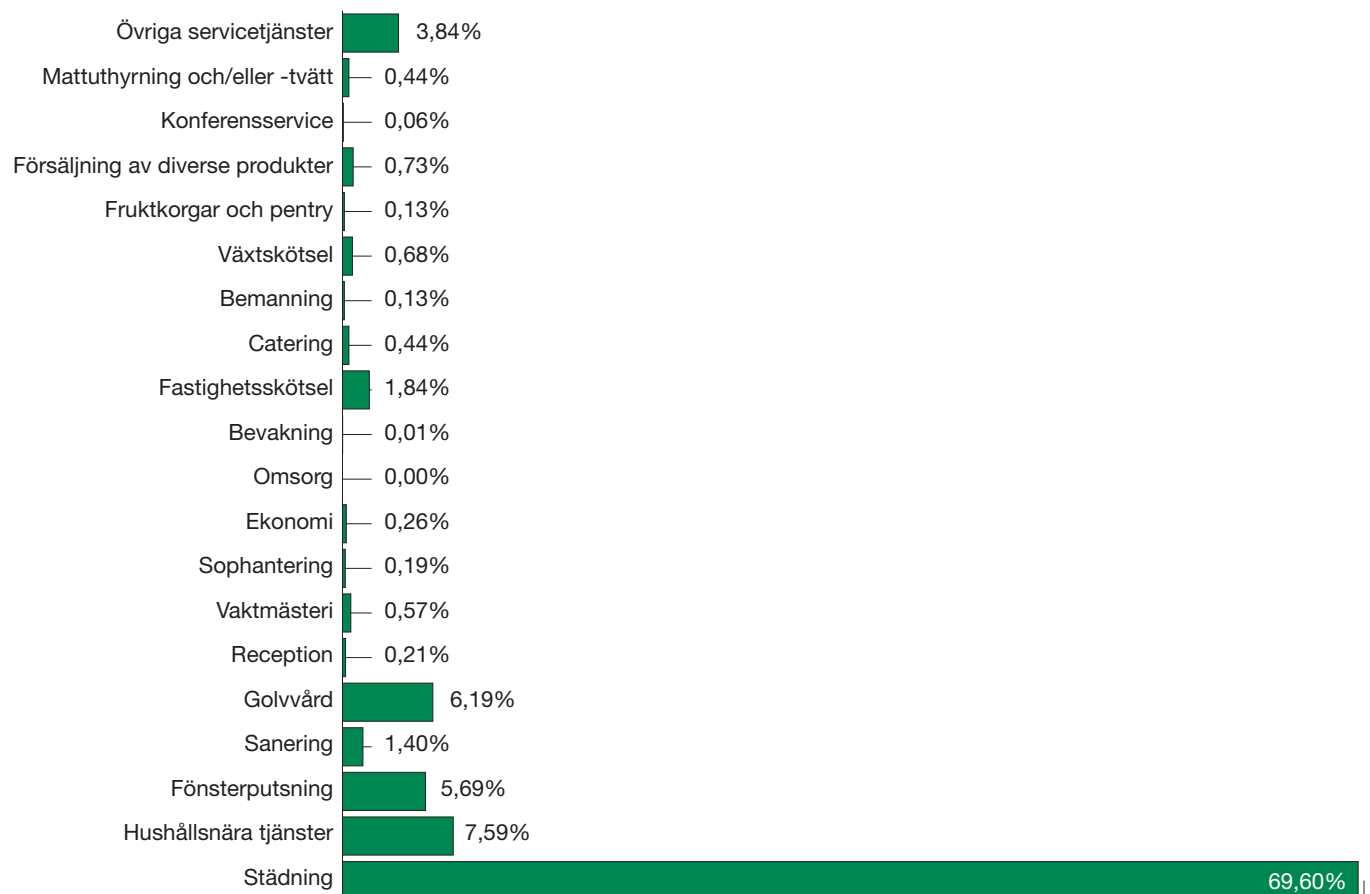
Nästan hälften av branschens företag använder sig idag av underentreprenörer för att kunna erbjuda andra typer av tjänster och många av företagen anlitas också själva som underentreprenörer. I och med att företagen

utökar sitt utbud av tjänster blir det mer och mer vanligt med så kallade servicebolag. Företagens svar indikerar också på att denna utveckling kommer att fortsätta och att man även i framtiden kommer att utöka sitt tjänsteutbud. Ett fåtal företag i branschen har gått ett steg längre och är så kallade. FM-bolag (Facility Management) som erbjuder mer övergripande helhetslösningar för styrning av kundens olika driftsenheter.

3.1 Omsättningens fördelning på olika tjänster

Bilden av vilka servicetjänster som företagen erbjuder och i vilken omfattning är tydlig. Städningen står i snitt för 70 procent av omsättningen för företagen. Vanligaste tjänsterna efter det är hushållsnära tjänster, golvvård samt fönsterputsning.

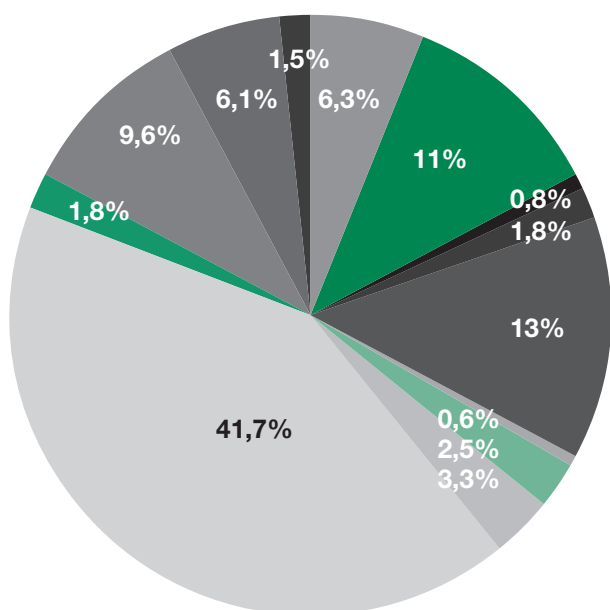
Figur 16. Omsättningens fördelning på olika tjänstetyper, viktat utifrån antal anställda på svarande företag

3.2 Var utförs tjänsterna?

47 procent av alla tjänster utförs i kontorslokaler. Andra områden där tjänster vanligen utförs är affärslokaler, trapphus och hemservice.

Figur 17. Vilka typer av lokaler tjänsterna utförs på.

Kontor; 41,7%

Sjukhus; 1,8%

Skolor; 6,1%

Kommersiella lokaler; 9,6%

Transportmedel; 1,5%

Industrilokaler; 6,3%

Hemservice; 11%

Restauranger; 0,8%

Hotell; 1,8%

Trapphus; 13%

Garage/förråd; 0,6%

Andra fastigheter; 2,5%

Övriga; 3,3%

3.3 Underentreprenörer

Ungefär hälften av företagen använder sig av underentreprenörer. Det är generellt betydligt vanligare med underentreprenörer bland stora företag än bland mindre företag (78 procent i jämförelse med 40 procent).

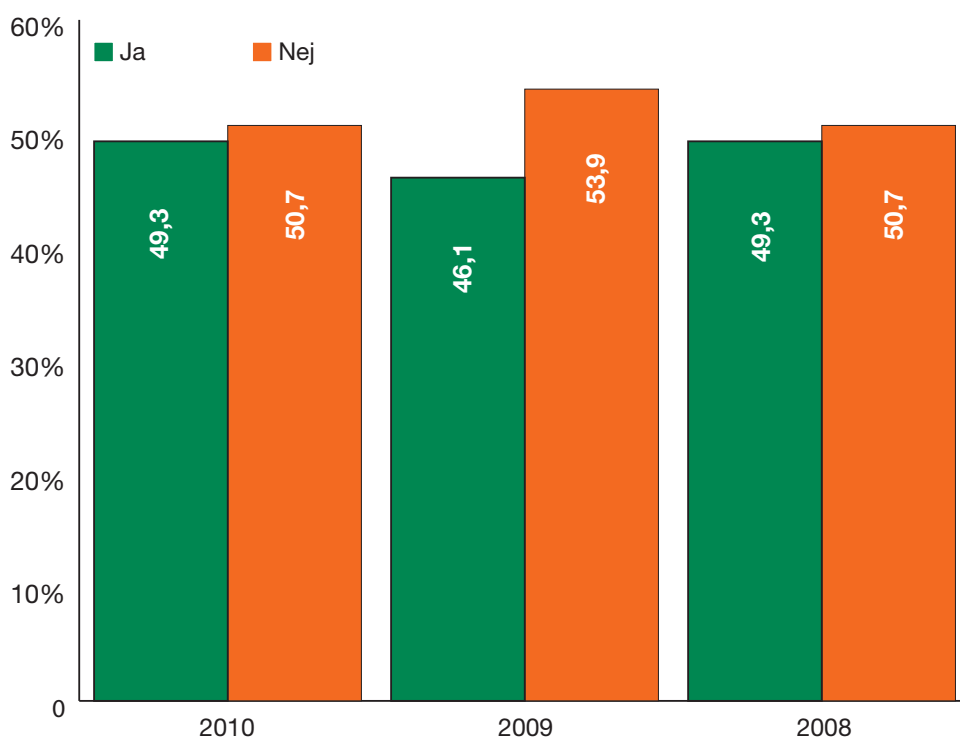
Generellt kan sägas att även om underentreprenörer verkar vanligt förekommande så representerar de endast en liten del av omsättningen. 86 procent av företagen rapporterar att mindre än 20 procent av omsättningen genereras via underentreprenörer.

Om man räknar fram ett snitt utifrån svaren hamnar underentreprenörernas andel av omsättningen på 9 procent för hela branschen. För stora företag är det omkring 6 procent, och drygt 11 procent för små.

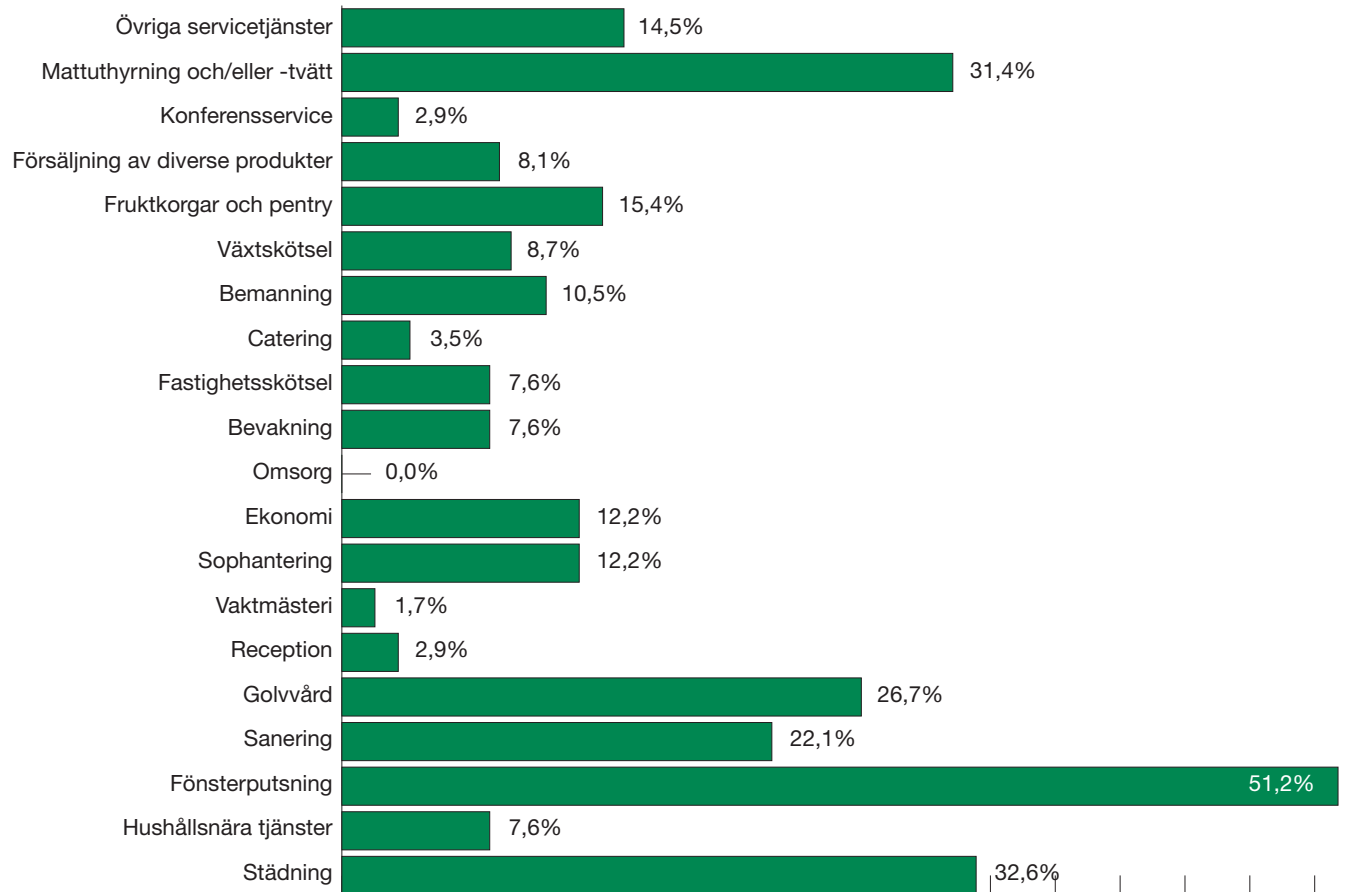
Underentreprenörer anlitas för att utföra en mängd olika typer av tjänster. Vanligast är det att man anlitar ett annat företag för att utföra fönsterputsning, vilket fler än hälften av alla tillfrågade företag har svarat.

Nästan en tredjedel anlitar underentreprenörer för städning, samma sak gäller även för mattuthyrning eller mattvätt.

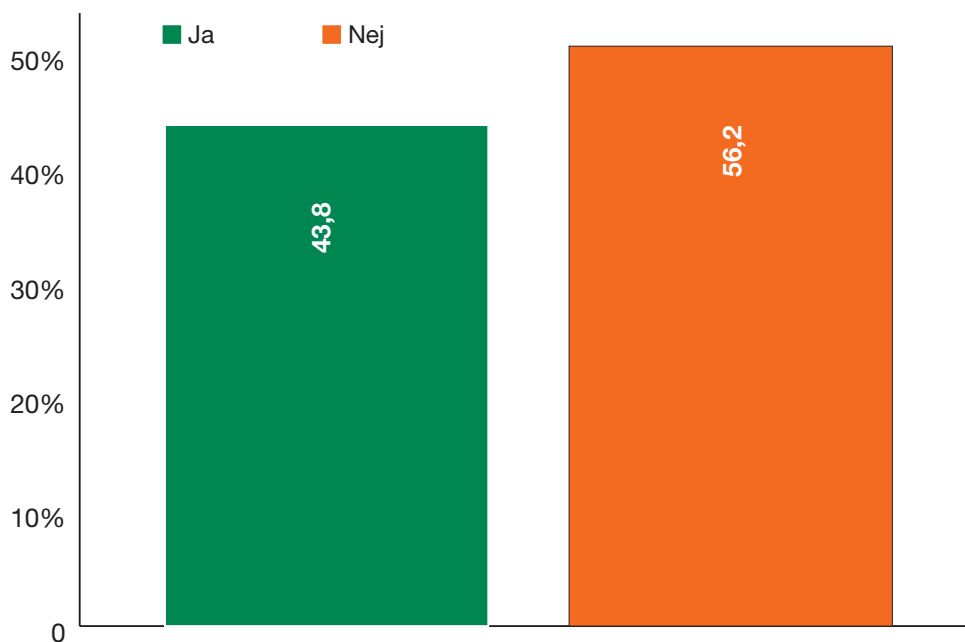
Figur 18. Andel företag som deltagit i offentlig upphandling.

Figur 19. Till vilka typer av tjänster som underentreprenörer anlitas.

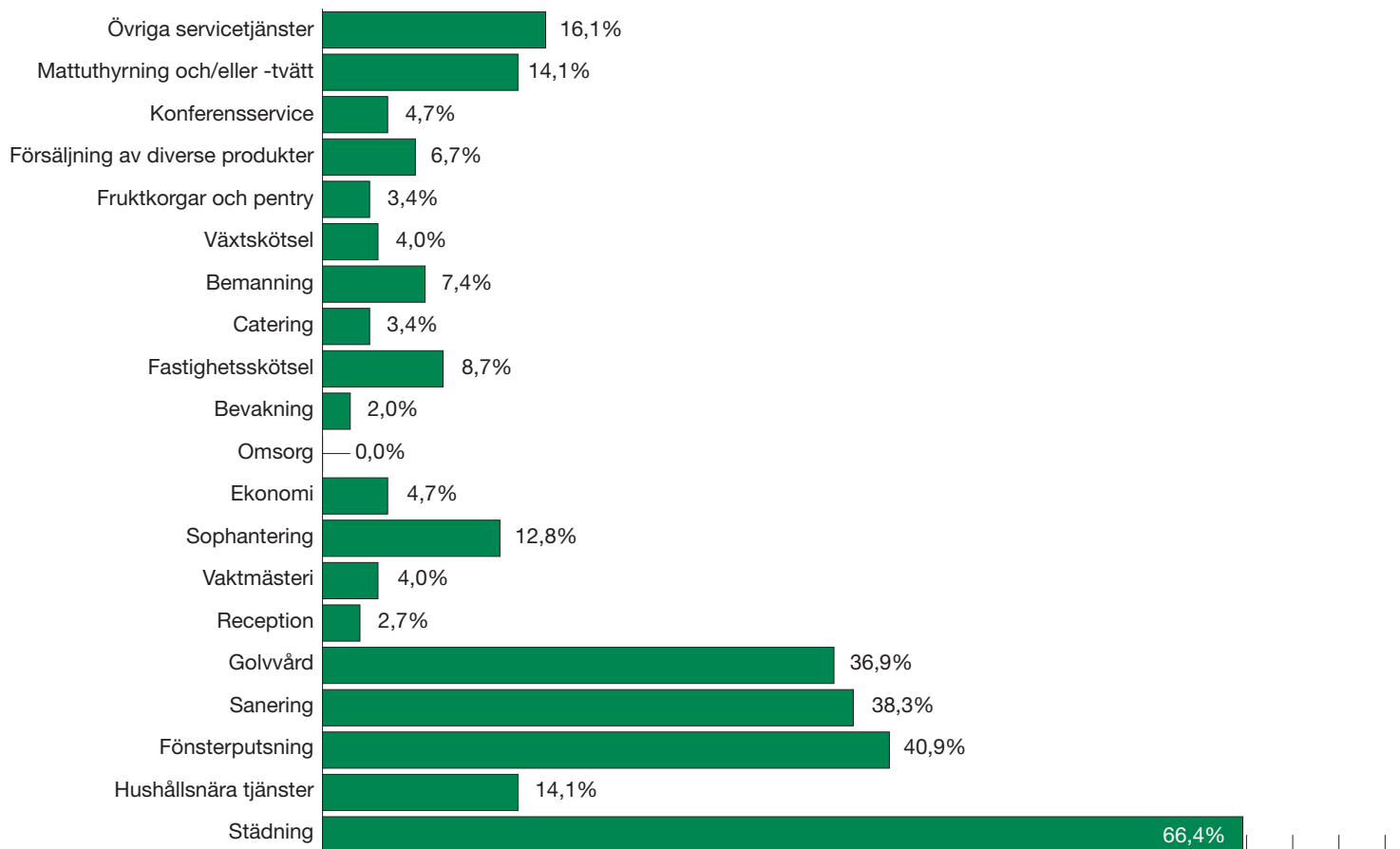
Figur 20. Andel företag som arbetat som underentreprenör senaste året.

I årets undersökning ställdes för första gången fråga huruvida företagen själva har arbetat som underentreprenör. Hela 44 procent svarade att de hade anlitats som underentreprenör under senaste året. 52 procent av de stora företagen har arbetat som underentreprenör, medan 36 procent av de små företagen.

Den vanligaste tjänsten som företagen har angivit att de har utfört som underentreprenör är städning. Hela två tredjedelar svarade att de levererat städtjänster som underentreprenör. Två femtedelar har utfört fönsterputsning, tätt följt av sanering och golvvård.

Figur 20. Vilka typer av tjänster företagen levererat som underentreprenörer.

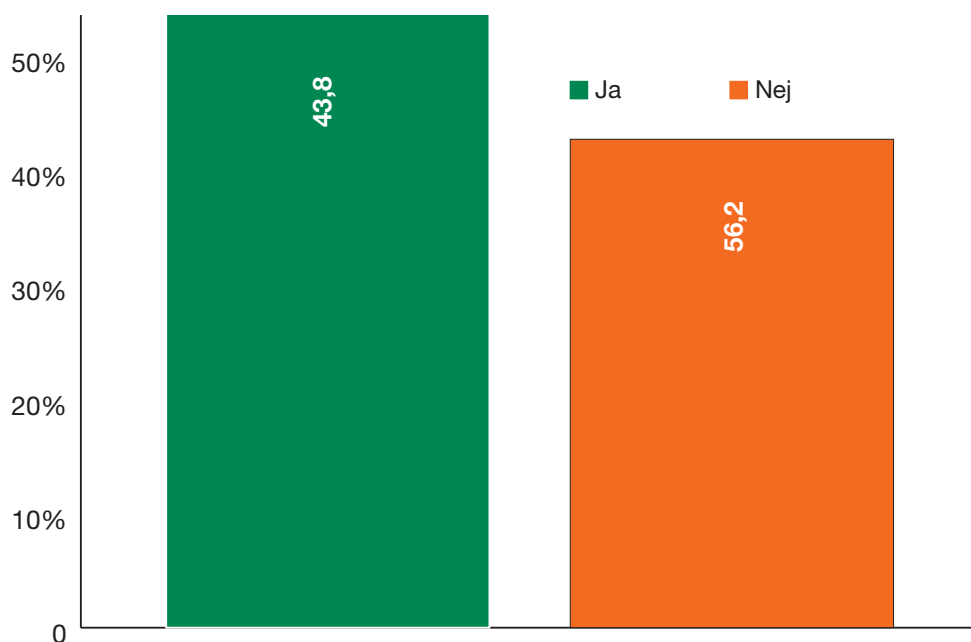

3.4 Utökad utbud av tjänster

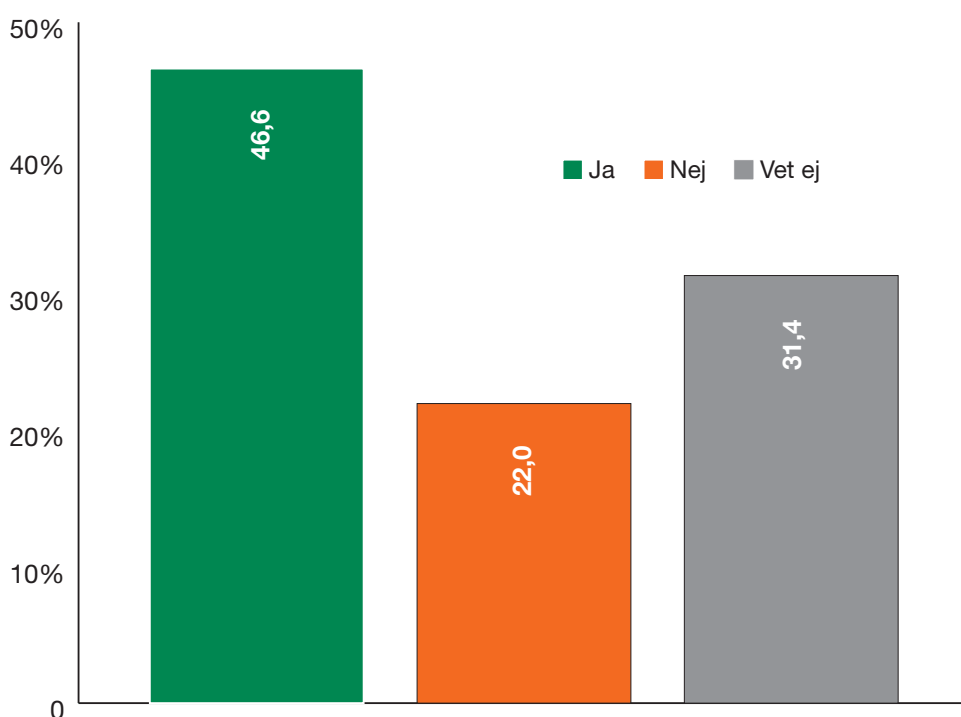
57 procent av alla svarande företag har utökad sitt utbud av tjänster under det senaste året. Att företagen har valt att göra detta tyder på att de blir en alltmer mångsidig bransch med allt färre företag som enbart

erbjuder städtjänster. På frågan gällande framtida utveckling var det endast 22 procent som svarade att de inte planerat att utöka sitt utbud framöver.

Figur 21. Andel företag som utökad sitt utbud av tjänster senaste två åren.

Figur 22. Andel företag som planerar utöka sitt utbud av tjänster framöver.

4. Informationsinhämtning

Informationsinhämtningen till denna rapport har skett via statistikinsamling samt med hjälp av en enkätundersökning.

4.1 Om undersökningen

För enkätundersökningen har vi använt oss av analysföretaget Questback och dess verktyg (Easy Research) för webbenkäter. För att underlätta analysen och möjliggöra en differentiering mellan företag av olika storlekar har vi delat in dem i:

- Tre storleksordningar:
- Små företag: 0-10 anställda
- Mellanstora företag: 11-100 anställda
- Stora företag: över 100 anställda

Undersökningen riktad till Almega Serviceentreprenörernas medlemmar gick ut till 853 företag. Av dessa mottog 767 av dem enkäten och 361 svarade, motsvarande en svarsfrekvens på 47 procent.

4.2 Om branschstatistiken

För statistikinsamlingen har vi använt oss av Svenskt Näringsliv, Soliditets Nordic Business Key, Bureau van Dijks ODIN, SCB, samt Almegas lönestatistik. För definition av marknaden har Nordic Business Keys branschkod, Bisnode, använts. Den motsvarar branschindelningen som fanns i numera nedlagda Market Manager Partner och dess MM-bransch. I Bisnodebransch-städservice ingår aktiebolag och större handelsbolag. För statistikbearbetning av data för, både branschen och Almega Serviceentreprenörernas, har den internationella omvärldsbevakaren Bureau van Dijks nordiska databas ODIN använts. I ODIN ingår endast aktiebolag, varför årets bevakning inkluderar något färre bolag än tidigare år, då en del Handelsbolag fallit bort. Företagens uppgifter är hämtade från senaste rapporterade årsbokslut.

Företagsdatabasen Market Manager Partner som vi tidigare använt för statistikinsamling har tagits över av Soliditet AB och lagts ned. Branschkoderna finns dock kvar. Branschen i denna rapport är därmed definierad enligt samma branschkod som tidigare, men nu under namnet Bisnodebransch-städservice.

Statistikkörningarna har genomförts i det internationella omvärldsbevakningsföretaget Bureau van Dijks nordiska företagsdatabas ODIN. Där ingår enbart aktiebolag (1 507 företag i branschkod Städservice). Viss diskrepans i statistiken, framförallt avseende totaler, kan härledas till bytet av databasleverantörer. Antalet företagsuppgifter är, till exempel, något lägre i år.

Den totala omsättningen och antalet anställda är därför troligtvis större än de siffror som redovisas i rapporten, men det är mest huvudsakligen småföretag och en del Handelsbolag som fallit bort, varför variationen anses vara marginell. Företagens uppgifter är hämtade från senaste rapporterade årsbokslut. För jämförelser redovisas även separat statistik för Almega Serviceentreprenörerna (656 medlemsföretag). Till dessa hör förutom städ- och serviceföretag även saneringsföretag (121 medlemmar).

5. Kontaktuppgifter

Har du frågor eller funderingar kring rapporten är du varmt välkommen att höra av dig till:

Johan Huldt

Tel: 08-762 68 64

E-post: johan.huldt@almega.se

David Cramér

Tel: 08-762 67 02

E-post: david.cramer@almega.se

Youn Hee Pernling

Tel: 08-762 70 41

E-post: youn-hee.pernling@almega.se

ALMEGA

Box 55545 • 102 04 Stockholm • almega.se